

هوالمشافي

دانشكده داروسازي و علوم داروئي
گروه داروسازي باليني و خدمات داروئي

سرفصل نامه درس فارماكوتراپي (۱)

تعداد واحد درسي: ۳ واحد نظري	شماره درس: 318413
مقطع تحصيلي: دكتراي حرفه اي رشته داروسازي	نيمسال: دوم ۱۴۰۵-۱۴۰۴
تعداد دانشجو:	نماینده دانشجویان:
زمان برگزار ي: يكشنبه ۸-۱۰ و چهارشنبه ۱۲-۱۰ (مجازي)	پيش‌نياز: فيزيولوژي ۲، فارماكوولوژي ۲
مسئول درس: دكتور فرسائي. شماره تماس دفتر: ۳۷۹۲۷۰۷۱ Email : Farsaei@pharm.mui.ac.ir	
مدرسين: دكتور سبزو قبائي، دكتور موسوي، دكتور ديانت خواه، دكتور بدري، دكتور فرسائي، دكتور پناهي، دكتور طباطبائي، دكتور مومن زاده، دكتور سلطاني	
ساعات راهنمائي: نيم ساعت بعد از تشكيل هر كلاس و يا تنظيم قرار قبلي جهت حضور طبق برنامه حضور هر استاد در دانشكده و يا استفاده از ايميل هر يك از اساتيد جهت پاسخگويي غير حضوري	

* درس فارماكوتراپي (دارودرمانی) ۱، پيش‌نياز دروس فارماكوتراپي ۲ و ۳ و كار آموزي داروخانه مي‌باشد.

ارزش و اهميت درس:

در دهه گذشته نقش داروسازان در ارزيابي و مشاوره درماني اهميت روزافزوني يافته است. در اين راستا تربيت داروسازان داراي مهارت‌هاي باليني در حد استانداردهاي جهاني موجود براي حائزين درجه دكتراي حرفه‌اي داروسازي (Pharm.D) اهميتي درخور توجه پيدا نموده است. در حقيقت مفهوم دكتور داروساز چه از جنبه مفهوم علمي و چه از نظر عامه مردم، مفهومي باليني است كه از هر دو جهت توانمندي درك موقعيت‌هاي باليني بيماران را چه در داروخانه، چه در مراكز بهداشتي درماني و حتي در صنعت داروسازي طلب مي‌نمايد. آموزش مباني پاتوفيزيولوژي و درمان‌شناسي بيماري‌ها به عنوان پايه انتقال مهارت‌هاي باليني داروسازي در نظر گرفته مي‌شود. از آنجائي كه دانشجويان اين رشته در اين درس براي اولين بار به صورت رسمي با اصول بيماري‌شناسي آشنا مي‌گردند و دانسته‌هاي قبلي آنها - كه از اجزاي لاينفك آموزش براي دكتراي داروسازي مي‌باشند- به صورت خاص بر فلسفه تدريس باليني پايه‌ريزي نشده‌اند، تدريس اين درس عليرغم اهميت خاص كاربردي آن، ظرافت‌هاي خاص خود را مي‌طلبد. درك صحيح از علت‌شناسي (اتيولوژي)، همگيري‌شناسي (اپيدميولوژي) و سير بيماري‌ها لازم‌ه اصلي نظارت صحيح بر درمان مي‌باشند. با نگاهی دقيق به سرفصل‌هاي دروس غير اختياري دوره دكتراي داروسازي به سهولت اين نکته دريافت مي‌شود كه مجموع دروس فارماكوتراپي "فارماكوتراپي ۱ الی ۴" تنها فرصت مواجهه دانشجو با مفاهيم عميق پاتوفيزيولوژي بوده و در مقابل، وي در تمام دوره فعاليت‌هاي حرفه‌اي خود در داروخانه، صنعت داروسازي و يا مراكز بهداشتي درماني بايد بر اين معلومات تكيه نمايد. اگرچه حضور در كلاس‌هاي فارماكوتراپي نيز جهت نيل به اين مهم كافي نمي‌باشد، ليكن به نظر مي‌رسد كه تأكيد هرچه بيشتر بر ارتقاي كيفيت تعليم و تعلم در اين كلاس تضمين‌كننده واقعي كيفيت ارائه خدمات باليني و جامعه نگر (Community-oriented) توسط دانش‌آموختگان اين رشته است.

هدف كلي درس در حيطه شناختي:

آشنائي دانشجويان دوره دكتراي عمومي داروسازي با پاتوفيزيولوژي بيماري‌هاي شايع (مطابق با سرفصل آموزشي درس) و طرح اصول درمان‌شناسي آنها

هدف كلي درس در حيطه نگرشي:

آشنا شدن دانشجويان با نقش موثر و جايگاه خود در تيم درمان بر اساس آشنا شدن با اصول درمان بيماري‌هاي شايع (مطابق با سرفصل آموزشي درس)

اهداف اختصاصي درس

در حيطه شناختي:

۱. اپيدميولوژي مربوط به بيماري را بداند. دهد.
۲. بتواند مکانیسم ایجاد بيماري را توضيح دهد.
۳. بتواند علائم و نشانه‌هاي بيماري مورد نظر را نام ببرد. استفاده از آنها را بداند.
۴. داروهاي مورد مصرف در درمان بيماري و روش استفاده از آنها را بداند.
۵. بتواند پروتكل درماني بيماري مورد نظر را توضيح دهد. براي بيمار را ارزيابي كند.
۶. بتواند ميزان اثربخشي پروتكل درماني تجويز شده در حيطه نگرشي:

۷. بتواند با یادگیری مطالب به صورت کاربری، روند تشخیص و درمان بیماری را بر روی کیس بالینی (فرضی یا واقعی) تحلیل کند.

نحوه ارائه مطالب و روش تدریس:

- استفاده از نرم افزارهای کمک آموزشی (Power point، فیلم و ....)
- مشارکت فعال فراگیران: یادگیری مشارکتی (تعامل پرسش و پاسخ) در حین ارائه مطالب
- ارائه مطالبی جهت مطالعه فراگیران جدا از مباحث تدریس شده سر کلاس
- هم چنین سعی شده است حتی المقدور در تدریس با استفاده از کیس بالینی مراحل عملی که بیمار از شروع بیماری تا انتهای درمان با آن مواجه می شود را بیان نماییم.

منابع درسی اصلی جهت مطالعه دانشجویان:

1. Koda-Kimble MA, *et al*; **Applied Therapeutics: The Clinical Use of Drugs**, Last edition
2. Dipro JT, *et al*; **Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach**; McGraw Hill, Last edition

۳. درسنامه جامع درمان شناسی؛ دکتر خیراله غلامی و دکتر مجتبی مجتهد زاده؛ آخرین ویرایش.

منبع فرعی درسی

گایدلاین های مرتبط با هر یک از مباحث تدریس

UpToDate, Last version

قوانین کلاس:

دانشجوی گرامی: کلیه ملاحظات، تغییرات احتمالی برنامه و اعلانات مربوط به این درس در **تابلو اعلانات گروه داروسازی بالینی** درج می شود که ملاحظه آنها اکیداً توصیه می گردد. درج این موارد در **تابلو اعلانات گروه داروسازی بالینی** به منزله اطلاع رسانی به کلیه دانشجویان تلقی شده و پس از آن اعتراض در خصوص عدم آگاهی از مطالب درج شده، پذیرفته نیست.

- غیبت دسته جمعی توسط کلیه دانشجویان کلاس، به معاونت آموزشی دانشکده اطلاع داده شده و با کسر ۲ نمره از نمره کل محاسبه می گردد.

- استاد مکلف به حضور و غیاب در تمامی جلسات درس و تحویل لیست حضور و غیاب به آموزش دانشکده می باشد.
- موضوع نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس درس طبق آیین نامه آموزشی و مصوبه شورای آموزشی دانشکده داروسازی مورخ ۹۶/۱۱/۱۱ به شرح زیر می باشد:

الف) حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه الزامی بوده و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات غیبت محسوب می شود.

ب) اسامی افرادی که بیش از چهار هفدهم جلسات غیبت دارند را حداکثر دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان ترم در اختیار آموزش دانشکده گذاشته تا در مورد حذف یا مردود شدن آنها بر اساس مستندات تصمیم گیری شود.

ج) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از ۴/۱۷ (چهار هفدهم) حداکثر تا سه نمره به شرح زیر می باشد:

- یک جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۰/۲۵ نمره به ازای هر غیبت
- دو جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۰/۷۵ نمره به ازای هر غیبت
- سه جلسه غیبت غیر موجه: کسر ۱ نمره به ازای هر غیبت

- غیبتی که توسط استاد و مراجع قانونی موجه تلقی گردد، مشمول کسر نمره نخواهد شد.
- دانشجو تا ۲ هفته پس از تاریخ ثبت غیبت توسط استاد فرصت دارد با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد نسبت به مجاز نمودن غیبت خود اقدام نماید.
- دیرآمدگی (ورود به کلاس درس پس از ساعت مقرر شروع کلاس و به هر دلیل) و یا بر هم زدن نظم کلاس با کسر نمره از نمره نهائی همراه خواهد بود.
- ضمناً از کلیه عزیزان صمیمانه درخواست می شود که در حین کلاس با رعایت نظم و انضباط در برگزاری هر چه بهتر کلاس همکاری نموده و در عین حال عدم رعایت این نکته در ارزشیابی نهائی آنان به نحو مؤثری لحاظ خواهد شد.
- در صورت مشاهده یا گزارش موارد تقلب، دانشجو به معاونت آموزشی دانشکده ارجاع شده و در این خصوص، مطابق مقررات آموزشی دانشگاه عمل خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو (تکوینی و پایانی):

در جلسات تعیین شده در برنامه درسی، بنابر نظر اساتید محترم گروه ممکن است از مطالب درسی **جلسات قبل** کوئیز کتبی و یا سوالات شفاهی اخذ می گردد که میزان این فعالیت درسی دانشجویان در ارزشیابی نهائی آنان منظور خواهد شد.

* سوالات امتحانی به صورت چهار گزینه‌ای و/یا پاسخ کوتاه، صحیح/ غلط و غیره طراحی می‌گردد. کلیه مقالات و مطالب کمک آموزشی که در کلاس معرفی شده و یا در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد جزء سرفصل‌های درسی بوده و در امتحانات از آن مطالب نیز استفاده خواهد شد. لذا به عزیزان دانشجو اکیداً توصیه می‌گردد که جهت درک صحیح و کامل مطالب علاوه بر توجه به توضیحات کلاسی استاد درس (که صرفاً جهت آشنا نمودن دانشجویان با مفاهیم اساسی است)، با مدیریت بر زمان در طول نیمسال تحصیلی از مطالب منابع معرفی شده بهره‌مند گردند.

* همچنین، مطالبی که در کلاس درس از منابع درسی اصلی جهت دانشجویان معرفی شده و به دلیل محدودیت زمانی مورد بحث شفاهی قرار نمی‌گیرند، عیناً جزء مطالب درسی بوده و دانشجویان محترم موظف به مطالعه کامل آنها هستند.

تاریخ امتحان میان‌ترم بر اساس مشاوره با نماینده محترم کلاس تعیین شده است (در برنامه دروس مشخص شده است) و پس از تأیید آموزش دانشکده داروسازی، غیر قابل تغییر می‌باشد. این امتحان مجموعاً ۸ نمره از نمره نهایی را شامل خواهد شد. امتحان نهایی به صورت کتبی و بر اساس اهداف مشروح فوق‌الذکر، در زمان‌بندی اعلام شده از طرف اداره آموزش دانشکده انجام خواهد شد. این امتحان مجموعاً ۱۲ نمره از نمره نهایی درس را شامل خواهد شد.

بارم امتحانی فارماکوترابی

مطالب امتحانی	بارم	امتحان
جلسات ۱ تا ۱۱	۸ نمره	میان‌ترم
جلسات ۱۳ تا ۲۷	۱۲ نمره	پایان‌ترم

□ دانشجویان عزیز، لطفاً به موارد زیر توجه فرمایید:
در هیچ شرایطی امکان برگزاری امتحان مجدد وجود ندارد

شرح وظایف نماینده کلاس:

تعامل با اساتید در به اشتراک گذاری به موقع مطالب مرتبط با درس با سایر دانشجویان
ارائه به موقع بازخوردهای دانشجویان در مطالب مرتبط با درس به مسئول درس
تنظیم تاریخ امتحان میان‌ترم

عناوین و برنامه ارائه کلاس‌های درس فارماکوتراپی (۱)

مدرس	موضوع	تاریخ	
دکتر بدری	اصول رویکرد و ارزیابی بیماری و نحوه درمان آن و مدیریت مصرف داروها (DRP) و اصول و مبانی فارماکوویژیلانس	۰۳/۱۲	۱.
دکتر بدری	تفسیر تست‌های آزمایشگاهی (۱)	۰۶/۱۲	۲.
دکتر بدری	تفسیر تست‌های آزمایشگاهی (۲)	۱۰/۱۲	۳.
دکتر فرسای	انمی	۱۳/۱۲	۴.
دکتر دیانت خواه	اختلالات چربی	۱۷/۱۲	۵.
دکتر دیانت خواه	پرفشارخونی (۱)	۲۴/۱۲	۶.
دکتر دیانت خواه	پرفشارخونی (۲)	۲۷/۱۲	۷.
دکتر دیانت خواه	آنژین پایدار قلبی	۱۶/۰۱	۸.
دکتر مومن زاده	رفلاکس معده به مری ((GERD	۱۹/۰۱	۹.
دکتر فرسای	زخم‌های گوارشی ((PUD	۲۳/۰۱	۱۰.
دکتر فرسای	سندروم روده تحریک‌پذیر ((IBS	۲۶/۰۱	۱۱.
دکتر سلطانی	بیماری‌های التهابی روده (IBD)	۳۰/۰۱	۱۲.
دکتر موسوی	تهوع و استفراغ	۰۲/۰۲	۱۳.
دکتر موسوی	یبوست و اسهال (گاستروانتریت عفونی)	۱۳/۰۲	۱۴.
امتحان میانترم			۱۵.
دکتر سبزقیایی	اصول درمان بیماری‌های اطفال	۱۶/۰۲	۱۶.
دکتر سبزقیایی	بیماری‌های رایج اطفال (۱)	۲۰/۰۲	۱۷.
دکتر سبزقیایی	بیماری‌های رایج اطفال (۲)	۲۳/۰۲	۱۸.
دکتر سبزقیایی	واکسیناسیون	۲۷/۰۲	۱۹.
دکتر پناهی	افسردگی	۳۰/۰۲	۲۰.
دکتر پناهی	اضطراب/ اختلال وسواس اجباری(OCD)	۰۳/۰۳	۲۱.
دکتر پناهی	دوقطبی	۱۰/۰۳	۲۲.
دکتر پناهی	اسکیزوفرنی	۱۳/۰۳	۲۳.
دکتر پناهی	اختلالات خواب	۱۷/۰۳	۲۴.
دکتر پناهی	اختلال بیش‌فعالی و نقصان توجه (ADHD) و اوتیسم	۲۰/۰۳	۲۵.
دکتر طباطبایی	مشکلات پوستی ناشی از داروها و حساسیت‌های دارویی	۲۴/۰۳	۲۶.
دکتر طباطبایی	آلویژی و هیپرسوتیسم	۲۷/۰۳	۲۷.
دکتر طباطبایی	آکنه	۳۱/۰۳	۲۸.
دکتر طباطبایی	زخم و ترمیم زخم	۰۳/۰۴	۲۹.
دکتر طباطبایی	سوختگی و زخم‌های سطحی	۰۷/۰۴	۳۰.
امتحان پایان ترم			۳۱.

مسئول درس فارماکوتراپی (۱): دکتر فرسانی
 محل برگزاری کلاس :
 یکشنبه: 8-10
 چهارشنبه: 10-12
 کلاسها به صورت مجازی برگزار می‌گردد